

toets steen

Inhoud

- 3 Voorwoord
- 4 De restauraties van de nachtwacht
- 6 Buiten schilderen
- 8 Presentatie van Hans Doortmond over het oude Egypte
- 9 Walkartmarkt
- 10 Het penseel van Corrie Couperus
- 12 Bibliotheek in atelier
- 13 Gedicht
- 14 Klik op kunst
- 16 Dr.Heinz
- 17 Programma
- 18 Contactgegevens

Het voorblad

Op het voorblad ziet u het werk van Corrie. Meer over Corrie leest u in het interview op bladzijde 10 en 11.

De Klop Mode

www.deklopmode.nl, Slotlaan 127 Zeist, 030-6919356

Voorwoord

Voor jullie ligt de derde Toetssteen van dit jaar. Natuurlijk vallen daarin de sfeerfoto's van het buitenschilderen direct op. Het was (het wordt bijna een jaarlijks cliché) een groot succes en er zijn prachtige werken gemaakt. Want de organisatie was weer super. Het was duidelijk waar iedereen verwacht werd, hoewel er wel eens mensen zoek waren. Ook heeft iemand een nat pak opgelopen heb ik begrepen. Elke week keek ik reikhalzend uit naar de foto's want de sfeer was goed te proeven! Genieten was het, de buitenschildersessies. Dank je wel Carly!

Redactielid

De restauraties van de Nachtwacht

Door Lia Helle

Op de Kunstavond van 19 april heeft Esther van Duijn, restaurateur/onderzoeker bij het Rijksmuseum Amsterdam (sinds 2015 betrokken

bij 'operatie Nachtwacht') ons opnieuw bezocht. Deze avond heeft zij vertelt hoe het museum in de loop der tijd te werk is gegaan bij het technisch onderhoud van de kwaliteit van het doek van de Nachtwacht.

Het gaat over de 'Bedoeking'. Dit is de manier om het doek zelf te restaureren, niet de beschilderde voorkant, maar het doek als ondergrond en achterkant, het schilderslinnen. De Nachtwacht, door Rembrandt in 1642 gepresenteerd, werd de eerste 60 jaren schoongemaakt met water en een doek. Pas in 1851 werd een eerste 'was-hars bedoeking' gedaan. Dit werd voor het eerst ook goed vastgelegd en gedocumenteerd in de zogenoemde Dutch Method. Deze bedoeking werd uitgevoerd door Nicolaas Hopman, bijgestaan door zijn zoon Willem Anthonie Hopman. Mooi om te weten is dat Esther in 1996 is gepromoveerd in de kunstgeschiedenis aan de Universiteit Utrecht op een thesis over vader en zoon Hopman.

In de 20e eeuw werd dit voorgezet door Louis Pomerantz, de toenmalige vaste restaurateur voor Rembrandt.

Esther vertelde ook een curieus verhaal ook de reis van de Nachtwacht tijdens de jaren 1940-1945.

De schuilkelder van het Rijksmuseum bleek niet op tijd klaar en daarom verhuisde de Nachtwacht naar kasteel Radboud in Medemblik, waar ter plaatse de toegang te klein bleek. Daarom werd de Nachtwacht opgerold, met de geschilderde kant naar buiten, en ondergebracht in de St.Pietersberg Limburg. In juni 1945 werd de Nachtwacht teruggebracht naar het Rijksmuseum. Daar voerde restaurateur Jenner een derde bedoeking uit. Recenter, in 1975, werd de Nachtwacht flink beschadigd door messteken, wat gelukkig vakkundig kon worden hersteld door restaurateur Kuiper.

In het heldere overzicht met mooi beeldmateriaal van de restauraties door de eeuwen heen klonk steeds weer het enthousiasme van Esther van Duijn door voor haar specialistische vak. Met een welverdiende bon en bloemen en ook haar aanbod om terug te komen bij nieuwe ontwikkelingen in het Rembrandtproject konden we deze mooie kunstavond feestelijk afronden!

Met een welverdiende bon en bos bloemen, en ook haar aanbod om terug te komen bij nieuwe ontwikkelingen in het Rembrandtproject, konden we deze mooie kunstavond feestelijk afronden!

Buiten schilderen

Presentatie van Hans Doortmont over het oude Egypte

Door Jan Mienis

Vanavond nemen wij, drie rijen dik, onze plaats in voor een denkbeeldige vlucht naar Cairo voor een bezoek aan de piramiden en de sfinx. De reis is niet rechtstreeks, wij maken eind zestiger jaren een tussenstop in Rome. Daar vertelt Hans Doortmont, onze reisleader, over zijn eerste ontmoetingen en dat niet alleen met de scheppingen uit de intrigerende oudheid, maar het blijkt ook zijn eerste kennismaking met zijn latere vrouw. Dan, na Rome, reizen wij verder en neemt hij ons mee in zijn fascinatie voor de schoonheid van de klassieke wereld en de gevarieerde compositie van een eeuwen lange geschiedenis, het begin van de menselijke beschaving.

Door beelden uit het verleden af te wisselen met treffende foto's uit het heden weet Hans vanaf het begin te boeien. Onze aandacht blijft gevangen in het contrast tussen de Egyptische geschiedenis en huidige wereld in het Nabije Oosten, waar je als toerist op straat en markten je weg moet zoeken in de onbegrijpelijke wirwar van het dagelijks leven. Een contrastrijke reis tussen rustende stenen piramiden en lijdzame koeienkoppen in een aanhangwagen en de niet aflatende opdringerigheid van een op straat krioelende mensenmassa.

Naast deze persoonlijke reiservaringen weet Hans met kennis van zaken over de Egyptische geschiedenis te vertellen. Natuurlijk zijn 4000 jaren niet in een avond samen te vatten, ook niet in dit verslag. Maar met een snelle schets over een lang tijdperk weet hij opnieuw, waarschijnlijk voor de meesten van ons niet geheel nieuw, een fascinatie voor het ongekende, het onbegrijpelijke te wekken. De woestijn krijgt zijn vorm met een verscheidenheid aan dia's, terwijl eenvoudige muurschilderingen in schoonheid groeien en hiërogliefen hun betekenis vertellen zodra Hans ze met ons onbevangen en open tegemoet treedt. Een lange gang eindigt bij hem in een grafkamer met daarin een uitnodigende sarcofaag. Het wordt een avond met heerlijke vertellingen en anekdotes. Een lange reis weliswaar. Een reis die men in de woestijn slechts kan volbrengen met een fles water. Die fles versiert met strikken en vlechten ontvangt hij dus ook aan het einde van zijn reisverslag tezamen met een kleurrijke bos bloemen. Wij, toehoorders, bedanken hem oprecht met een applaus.

Walkartmarkt

Door Marianne de Boer

Dit jaar had de Toets weer een mooie Toetsstraat op de Walkartmarkt. Nel Barnier heeft er een foto impressie van gemaakt.

Het penseel van Corrie Couperus

Door Rina van Kilsdonk
Foto's Bowine Vlak

het Penseel zou in dit nummer worden ingevuld door Gees Jager, maar vanwege haar zomerbezigheden moest dit nog worden uitgesteld. Gees wist wel aan wie zij het Penseel wil doorgeven : zo zien jullie nu eerst een interview met Corrie Couperus.

Ditmaal zijn we te gast bij Corrie Couperus. Corrie is geboren in Amsterdam in 'De Pijp', waar ze de eerste zes jaar van haar leven doorbracht. Toen haar moeder overleed werd zij samen met haar broertje ondergebracht bij een tante in Nunspeet. Toen haar vader later hertrouwde verhuisde het gezin weer terug naar Amsterdam. Na de lagere school ging Corrie naar de HBS, op aandringen van haar broer. Zelf wilde ze graag naar de modeacademie, maar dat vond men in die tijd te frivol. Een meisje ging trouwen en kinderen krijgen.... Inderdaad is ze getrouwd met Sjoerd, die zij al bijna haar hele leven kent. Maar de vonk sloeg echt over op vijftienjarige leeftijd en op de dag van vandaag kennen ze elkaar 61 jaar, maar op het moment dat ze dat zegt komt haar man net een kopje koffie halen en corrigeert haar direct: TWEE EN ZESTIG jaar!! Een vrolijk intermezzo. Corrie woont nu 48 jaar in Zeist. Zij is op latere leeftijd gaan schilderen. Eerst bij de Werkschuit, later Kunstenhuis, waar zij les kreeg van Marjan

Nagtegaal, Noor van Os en aquareel bij Erica Nussbaum en Margo Pasman. Ook volgde zij workshops bij Leo Dekker. Daar hoorde zij over de Toets vertellen en intussen is ze hier al zo'n acht jaar lid. Corrie is erg nieuwsgierig, zij wil allerlei materiaal uitproberen zoals olieverf, acryl, inkt, pouring en krijt. Haar laatste leuke ontdekking is het kneedgrafiet.

We gaan al pratend naar haar prachtige atelier en zien daar heel veel werken, van abstract tot lyrisch, portret en landschap, potjes met allerlei materiaal, ze wil alles uitproberen. Ook zien wij zo – tot haar verrassing - een duidelijk handschrift. En heeft zij ook geëxposeerd? Corrie vertelt dat ze exposeerde in De Kom te Nieuwegein, in De Clomp, bij de Hartstichting, de Hoogstraat en dan ook natuurlijk bij de groepsexposities met de Toets.

Er zijn ook veel kunstliefhebbers die een echte 'Couperus' aan de muur hebben hangen. In haar eetkamer hangen leuke portretten van haar kleinkinderen en kenmerkend voor Corrie: allemaal achterhoofdjes. Geweldig leuk, en toch herken je de karakters erin, heel knap gedaan!

Over passies gesproken: er hangen ook prachtige foto's van Corrie en haar man Sjoerd, hangend aan een klif, boven op een rots. Voor hen was geen berg te hoog en geen zee te diep, bergbeklimmen en duiken hoorde tot hun sportieve passies. De foto's zijn nu mooie herinneringen geworden. Ter afsluiting onze bekende vraag: wat is je leven zonder kunst? Resoluut zegt Corrie 'Nee hoor, ik blijf gewoon schilderen bij de Toets, daar vind je leuke mensen en gezelligheid en je mag er zijn wie je bent! We mogen van Corrie ook vermelden dat ze heel blij is met het nieuwe bestuur en met Ineke, onze nieuwe voorzitter.

Corrie geeft het penseel door aan Jan Dirk Banga.

Bibliotheek in atelier

Door Nelleke Keijner

Al enige jaren hebben we een bibliotheekkast in het atelier, die is opgebouwd uit boeken die we in de loop van de tijd hebben verzameld. Docenten maken regelmatig gebruik van de boeken, maar ze kunnen ook door leden worden geleend. Neem dan even contact op met de docent en noteer in het blauwe schrift welk boek je geleend hebt en op welke datum. Graag na 3 weken het boek weer terugbrengen. In de bibliotheek zijn de volgende categorieën te vinden:

- Cursusboeken met aanwijzingen, hoe je omgaat met technieken als bv. aquarel, acryl, potlood, acryl.
- Boeken over stromingen zoals moderne kunst, oude meesters, impressionisten enz.
- Boeken over kunstenaars, bv. Klimt, Paul Citroen, van Gogh, Monet etc.

Als je een bestemming zoekt voor kunstboeken, zijn ze bij ons welkom. We zoeken vooral boeken met duidelijke illustraties, die als voorbeeld kunnen dienen tijdens de sessies. Voor vragen of aanbod van boeken kun je contact opnemen met:

Anneke van den Dool
Tel. 030-229 20 93.
Email: avdd1939@gmail.com

Nelleke Keijner
Tel. 030-6952866
Email: nkeijner@gmail.com

Gedicht

Spiegel

omtrek is tegelijk kleur
kleur is het wezen
wat je raakt met je handen
raakt jezelf

op het eerste gezicht:
op het tweede gezicht:
zeggen afwijkingen in spiegels
meer over hem die kijkt
dan over dat, wat wordt gezien

2

Henk Dekker (oud voorzitter)

Klik op Kunst

- Door Marjon Vink

In deze rubriek vermelden we bronnen waarin je kunt zoeken naar recente informatie en beeldmateriaal op websites, in boeken, filmpjes of in het aanbod van musea. Om je te verdiepen in kunstenaars, schildertechnieken en actueel kunstaanbod. Maar ook om tips aan de redactie door te geven die voor onze leden interessant zijn. Stuur je reactie in naar redactie@detoets.nl.

Musea Actueel

H'ART Museum (vh Hermitage)

Kandinsky

Wassily Kandinsky is bekend van zijn abstracte schilderijen vol organische en hybride vormen. In samenwerking met Centre Pompidou wordt met meer dan 60 meesterwerken zijn persoonlijk verhaal verteld, dat door verschillende landen, historische gebeurtenissen en kunststromingen voert.

Amsterdam, 19 juni t/m t/m 10 november 2024
www.hartmuseum.nl

Kunstroutes

25 jaar Kunstroute Zeist – 2024

In het weekend van 12 & 13 oktober vindt de 25e kunstroute plaats langs de ateliers in Austerlitz, Bosch en Duin, Den Dolder, Huis ter Heide en Zeist. Meerdere Toetsleden nemen ook deel. De feestelijke opening van de Kunstroute Zeist vindt plaats met een overzichtstentoonstelling in het Torenlaantheater te Zeist op 5 oktober van 12 – 17 uur. De makers zijn zelf aanwezig en er zijn schilderdemonstraties, lezingen en workshops.

Atelierroute Driebergen

Beeldende kunstenaars stellen hun ateliers open voor het publiek. De Atelierroute vindt dit jaar imet 2 deelnemersgroepen plaats in de weekends van 5 - 6 oktober en van 2 – 3 november.

Nadere informatie op
www.atelierroutedriebergen.nl.

Exposities

Kunsthall Kade

SLAAP! Wake, Sleep, Dream, Repeat

Langs deze thema's is de tentoonstelling ingericht. Een verkenning van het domein van de slaap en de droom, door de ogen van vijftig beeldend kunstenaars en ontwerpers. Je doorloopt de vier slaapfasen van slumerslaap naar lichte slaap, gaat door naar de diepe slaap en (slaap)wandelt via de droom naar de grote zaal waar het bed centraal staat. Als steeds heeft Kunsthall Kade een origineel thema te pakken, met mooie recensies.

Amersfoort, 24 augustus 2024 t/m 5 januari 2025
www.kunsthalkade.nl

Colorfields

In 2025 staat de Colorfield Performance in het teken van 80 jaar bevrijding na WO II. Waarschijnlijk is de lokatie voor 2025 de omgeving van de Grebbelinie. De schilder dagen voor de deelnemers zijn van 1 mei t/m 29 september 2025. Daarna blijven de werken nog tot zondag 5 oktober geëxposeerd. Oude en nieuwe deelnemers kunnen zich nu al aanmelden om een inschrijfformulier te ontvangen. Deelname bedraagt € 225. Na ontvangst van aanmelding wordt een nota verstuurd.

Verdere informatie te volgen via de website.
www.thecolorfieldperformance.nl

© 2000 Schuyt 24

Manuscript 70

Programma

Dinsdag*	09.30-12.00	Open Atelier*
Dinsdag	14.00-16.00	Margo van Berkum
Dinsdag	20.00-22.00	Jill Klappe
Woensdag*	10.00-12.00	Willem Vreeswijk
Woensdag	13.30-16.00	Open Atelier*
Woensdag	20.00-22.00	Jan de Haas
Donderdag	10.00-12.00	Leone Zielhuis
Donderdag	14.00-16.00	Mascha Teune
Donderdag*	19.30-22.00	Open Atelier*
Vrijdag*	09.30-12.00	Open Atelier*
Vrijdag*	13.30-16.00	Open Grafisch Atelier*

Voor wijzigingen in het programma zie de Sneltoets!

Tijdens de schoolvakanties zijn er alleen (beperkt) Open Ateliersessies. Check altijd de openingstijden.

36	2 september	stilleven
37	9 september	gekleed model/portret
38	16 september	vrije keuze
39	23 september	naaktmodel
40	30 september	stilleven
41	7 oktober	gekleed model/portret
42	14 oktober	vrije keuze
43	21 oktober	naaktmodel
44	28 oktober	herfstvakantie
45	4 november	stilleven
46	11 november	gekleed model/portret
47	18 november	vrije keuze
48	25 november	naaktmodel
49	2 december	stilleven
50	9 december	gekleed model/portret
51	16 december	vrije keuze
52	23 december	kerstvakantie
01	30 december	kerstvakantie

Toetssteen redactie

Marianne de Boer
Rina van Kilsdonk
Marjon Vink
Bowine Vlak
redactie@detoets.nl

Atelier

Noordweg Noord 149 b,
3704JG Zeist (toegang via PGGM
Noordweg Noord 150)
Tel.: 06 18695480
IBAN nr.: NL70INGB0003179972
t.n.v. penningmeester De Toets,
Zeist. (K.v.K.: 40476422)

Ledenadministratie

Martha Kruff
ledenadministratie@detoets.nl

Bestuur

Voorzitter: Ineke Helmer
voorzitter@detoets.nl

Secretaris: Dirk Verstegen
secretaris@detoets.nl

Penningmeester: Petra Hemelrijk
penningmeester@detoets.nl

Vice Voorzitter: Nel Barnier
nel.barnierml@gmail.com

Culturele zaken: Rina van Kilsdonk
rinavankilsdonk782@gmail.com

Beheer atelier: Hans Doortmont
hansdoortmont@outlook.com

Modellenorganisatie:
Martin van der Mey
mvandermey@live.nl

PR en communicatie: Nel Barnier
nel.barnierml@gmail.com

Portefeuille Docenten: Truus
Kortenhorst
t.kortenhorst@planet.nl

Gastdocenten

Jan de Haas
0615409122
jandehaas43@hotmail.com
www.jandehaas.com

Jil Klappe
+49 1727184907
jklappe@gmail.com
www.jilklappe.eu

Margo van Berkum
0640683204
margovanberkum@gmail.com

Mascha Teune
0644558816
maschateune@hotmail.com
www.maschateune.nl

Willem Vreeswijk
0614792433
halter@planet.nl
www.willemkvreeswijk.nl

Leone Zielhuis
0627126800
leonezielhuis@gmail.com

Alles voor kunst en kantoor, de mooiste
lijsten en drukwerk onder één dak in Zeist.

HEGER EN VAN DEN BERG | TEMPOFIX
VOORHEUVEL 76 | 3701 JG ZEIST
030-6930502 | WWW.HEGERZEIST.NL

Via onze digitale
nieuwsbrief blijft u op
de hoogte. Inschrijven
kan via onze website.

Als lid van de Toets
ontvangt u altijd 10%
korting bij ons!

Teken- en
schildervereniging
De Toets

www.detoets.nl

Opgeladen voor het nieuwe seizoen!